Vol 32
Nru 172
April - Ġunju 2011

L-ART Imqaddsa

RIVISTA BIBLIKA

L-ART IMQADDSA

Rivista Biblika
li toħroġ kull tliet xhur
mill-Kummissarjat tal-Art
Imqaddsa tal-Provinċja
Franġiskana Maltija

EDITUR:
P. Twanny Chircop OFM
Kummissarju
tal-Art Imqaddsa

BORD EDITORJAL:
P. Marcello Ghirlando OFM
P. Noel Muscat OFM
Mr. Louis Casha

DISTRIBUZZJONI:
Fra. Lorrie Zerafa OFM

ABBONAMENT:
€10 fis-sena
€15 jew aktar Sostenitur

Kummissarjat
tal-Art Imqaddsa
8, Triq Santa Luċija,
Valletta, VLT 1188
Malta.
Tel: 21 242254
Fax: 21 252031

DISINN U STAMPAR:
Best Print Co. Ltd

Il-Materjal kollu li
jidher f'din ir-Rivista huwa
Copyright © tal-Kummis-
sarjat tal-Art Imqaddsa u
l-Edizzjoni TAU, 2011

comalt@ofm.org.mt
www.ofm.org.mt

Qoxra Quddiem:
Ġerusalemm - Knisja ta' San Salvatur

Werrej

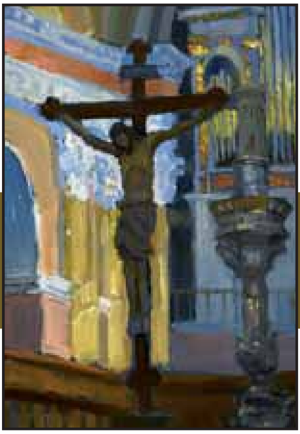

6

19

23

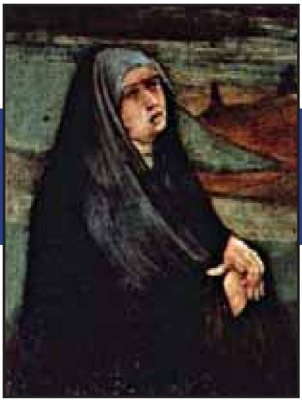

27

6 Il-Knisja ta' San Salvatur f'Ġerusalemm

19 Messaġġiera ta' Alla

23 Ngħixu fl-Imħabba l-qawmien ta' Kristu

27 L-Omm ta' Ġesù ħdejn is-Salib (2)

30 Il-Verġni Marija fl-eżortazzjoni appostolika *Verbum Domini*

36 It-Testment il-Ġdid fid-dawl tat-Testment il-Qadim

41 Iż-Żwieġ fl-Iskrittura (1)

30

Editorjal

ta' P. Twanny Chircop ofm

TAQLIB POLITIKU FIL-LVANT NOFSANI

Matul dawn l-aħħar xhur qegħdin naraw sensiela ta' taqlib politiku fil-pajjiżi tal-Lvant Nofsani u tal-Afrika ta' Fuq. Pajjiżi bħat-Tuneżija, Eġittu, Ġordanja, Sirja, Yemen, Bahrain, Libja, diġà raw protesti kontra monarkiji u dittaturi stabbiliti għal snin twal, li minn xi daqqiet kienu wkoll vjolenti u, fil-każ tal-Libja, kibru fuq skala ta' gwerra ċivili li fiha ma naqsitx il-brutalità ta' sistema li kienet għajn ta' oppressjoni għal numru kbir ta' snin. Figuri politiċi importanti kellhom iwarrbu, u oħrajn għadhom jitħabtu biex iżommu posthom quddiem popolarità li dejjem tonqos u oppożizzjoni mill-ġenerazzjonijiet żgħażagħ li jiffurmaw il-maġġoranza tal-popolazzjonijiet fil-pajjiżi Għarab tar-reġjun.

L-influwenza tal-media u l-Internet fuq dan it-taqlib hi evidenti, kif ukoll il-ħeġġa kbira għal demokrazija. Il-problema kbira issa tibqa' dik li wieħed jifhem x'tip ta' demokrazija se toħroġ f'dawn il-pajjiżi li qatt ma ġarrbu esperjenza ta' gvern demokratiku fuq stil oċċidentali, u li ħafna drabi huma iffurmati minn tribujiet differenti aktar milli minn soċjetà magħquda.

Il-pajjiżi tal-punent qegħdin iħarsu bi preokkupazzjoni lejn din is-sitwazzjoni. Fuq in-naħa tagħhom l-Istati Uniti tal-Amerika għandhom preokkupazzjoni biex iħarsu l-interessi ekonomiċi f'pajjiżi hekk importanti bħall-Eġittu, Ġordanja, Għarabja Sawdita u l-Istati tal-Golf. Il-problema tal-Libja tħalliet l-aktar f'idejn l-Unjoni

...editorjal

Taqlib Politiku fil-Lvant Nofsani

Ewropea, għalkemm saru interventi militari mhux biss mill-pajjiżi tal-Mediterran, imma wkoll min-NATO. Il-pajjiżi li jinsabu fil-Mediterran, inkluż pajjiżna, huma mbeżżgħin minn eżodu ta' rifuġjati u minn mewġiet ta' immigrazzjoni klandestina mill-Afrika ta' Fuq, jekk is-sitwazzjoni fil-Libja tkompli teħżien. Fuq in-naħa tiegħu Israel qiegħed iħares b'attenzjoni lejn dak li qed jiġri mal-fruntieri tiegħu f'pajjiżi li magħhom kellu relazzjonijiet stabbli ta' paċi, almenu formali, sa mill-ftehim ta' Camp David mal-Eġittu u l-Ġordanja, filwaqt li jkompli jkabbar is-suspetti tiegħu kontra s-Sirja u l-Libanu, li magħhom hu teknikament fi stat ta' gwerra.

Hemm aspett li ġie pjuttost minsi fin-nisġa ta' dawn il-ġrajjiet, għaliex mhux tant importanti għal min għandu interessi politiċi u ekonomiċi. Qegħed nirreferi għall-ġejjieni tal-Insara li jgħixu f'dawn il-pajjiżi li huma ta' maġġoranza Musulmana. Fl-Eġittu l-Insara jiffurmaw biss 10 fil-mija tal-popolazzjoni, u huma preżenti wisq inqas f'pajjiżi oħrajn tal-Lvant Nofsani u l-Afrika ta' Fuq. Minkejja dan l-Insara huma konxji li l-Kristjaneżmu twieled proprju f'dan ir-reġjun, u li qabel ma' dawn il-pajjiżi nħakmu mill-Islam fis-seklu 7 dawn l-artijiet kienu kollha Insara. Fil-fatt il-Lvant Nofsani u l-kosta kollha tal-Afrika ta' Fuq kienu ċentri ta' komunitajiet Insara fjorenti matul il-perjodu tal-ħakma Biżantina (313-638).

F'liema mod l-Insara jiffurmaw parti mill-istorja ta' dak li qegħed jiġri bħalissa fil-Lvant Nofsani u l-Afrika ta' Fuq? It-tweġiba hi sempliċi. Ħafna mir-reġimi dittatorjali li ggvernaw dawn il-pajjiżi għal għexieren ta' snin, minkejja l-metodi brutali u l-abbużi ta' drittijiet umani li kienu magħrufin għalihom, b'ċertu mod kienu jiggarantixxu xi tip ta' stabbilità li kienet tipproteġi l-minoranza ta' Insara minn elementi estremisti Islamiċi preżenti f'dawn il-pajjiżi. Malli waqa' r-reġim ta' Saddam Hussein fl-Iraq, per eżempju, l-Insara naqsu

hekk li llum huma minoranza insinifikanti għax bosta kellhom jemigraw quddiem il-persekuzzjoni minn elementi estremisti Islamiċi li nqdew bis-sitwazzjoni mħawda fil-pajjiż. L-istess ħaġa tista' tiġri fis-Sirja, fejn l-Insara huma liberi biex jesprimu t-twemmin tagħhom. Fl-Eġittu l-Insara Kopti diġà sofrew vjolenza u attakki barbari kontra l-knejjes li ġew maħruqa minn estremisti Islamiċi.

Dnub li s-soċjetà sekolarizzata fl-Ewropa mhijiex konxja mill-periklu kbir li jaffaċċjaw l-Insara fil-Lvant Nofsani u fl-Afrika ta' Fuq kull meta jinħoloq vojt ta' poter. L-iżball tal-Istati Uniti u l-Unjoni Ewropea hu li jaħsbu li s-soluzzjoni għal dittaturi krudili fir-reġjun hu li jitneħħew u jieħu posthom gvern demokratiku fuq stil oċċidentali. Imma fil-pajjiżi Għarab tal-Lvant Nofsani u l-Afrika ta' Fuq dan it-tip ta' gvern ma jistax jimmaterjalizza. L-ideali ta' demokrazija li għandhom il-ġenerazzjonijiet żgħażagħ f'dawn il-pajjiżi ma nafux eżattament xi jfissru għax mhux faċli tkun taf kif in-nies fil-pajjiżi Għarab jifhmu l-kelma demokrazija. Ħadd ma jaf jekk id-demokrazija tiddeġenerax f'anarkija li fiha jieħdu sopravvent elementi fanatiċi Musulmani li kienu miżmuma taħt kontroll mid-dittaturi li issa qed jitneħħew wieħed wara l-ieħor. Jekk jiġri dan se jbatu l-aktar il-minoranzi, inklużi l-Insara.

U x'ngħidu dwar l-Art Imqaddsa? Is-sitwazzjoni bħalissa hi stabbli u ma naħsibx li se jkun hemm l-istess stil ta' oppożizzjoni vjolenti fis-soċjetà Palestinjana li ma tkunx immedjatament ikkontrollata bil-forza kemm min-naħa tal-Awtorità Palestinjana kif ukoll minn Israel, li qatt ma hu se jittollera destabilizzazzjoni f'daru stess. Minkejja dan, mhux ta' min jinsa li l-Palestinjani huma mxebbgħin mill-awtorità li tiggverna fix-Xatt tal-Punent, kif ukoll mill-okkupazzjoni Israeljana. Quddiem dawn iċ-ċirkustanzi s-sitwazzjoni tista' tideġenera wkoll fl-Art Imqaddsa. Dan ikun ifisser problemi ġodda għall-preżenza Kristjana fl-Art Imqaddsa, li niftakru li hi inqas minn 2 fil-mija tal-popolazzjoni.

Għal din ir-raġuni l-ġrajjiet li qed iseħħu fl-Afrika ta' Fuq u fil-Lvant Nofsani mhumiex biss sinjal ta' instabilità politika. Huma wkoll sinjal ta' xewqa għal demokrazija, li għadna ma nafux jekk hix meqjusa bħala vittorja għal elementi moderati fuq dittaturi brutali, jew inkella bħala vittorja għal elementi Islamiċi estremisti li mbagħad jimponu lilhom infushom bħala dittatura ġdida fir-reġjun. Jekk dan ikun il-każ, mela t-tibdil li hu ittamat li jseħħ fil-Lvant Nofsani u l-Afrika ta' Fuq ikun seħħ għall-agħar u mhux għall-aħjar. L-Insara li jgħixu f'dan ir-reġjun ma jkunux aktar ixxurtjati minn sħabhom li kellhom jaħarbu mill-Iraq wara s-soluzzjoni li l-pajjiżi tal-punent qalu li sabu biex ineħħu dittatura minn dan il-pajjiż. J'Alla l-pajjiżi tal-punent iqumu min-nagħas li jinsabu fih jekk ma jridux li l-istess problemi ta' intolleranza reliġjuża jidħlulhom f'darhom.